

Partimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1830

av Jan Björklund m.fl. (FP)

Förstatligande av skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skolan ska förstatligas.

Motivering

Kommunaliseringen av skolan som genomdrevs av Socialdemokraterna med stöd av bland annat Vänsterpartiet i början på 1990-talet var en ödesdiger reform.

Reformen har bidragit till såväl sämre status för läraryrket som de sjunkande kunskapsresultaten. Det är uppenbart att alla landets kommuner inte har den kompetens och handlingskraft som skolan behöver. Var för sig kan de inte lyfta resultaten. Istället efterfrågas statliga insatser varje gång ett problem i skolan uppmärksammas.

Att förstatliga skolan är ett viktigt steg i vårt arbete med att återupprätta kunskapsskolan. Folkpartiet har reformerat den svenska skolan och nu pågår den största omläggningen av skolan sedan 1840-talet. De reformer alliansregeringen genomförde handlar till stor del om att öka den statliga styrningen.

Kommunaliseringen av skolan har varit förödande för läraryrkets status och har på flera sätt försämrat lärarnas arbetssituation. Lärarna har inte fått de löneökningar de förtjänar utan har fått stå tillbaka för andra yrkesgrupper. Inte heller har kommunerna satsat på fortbildning eller karriärmöjligheter för lärare. Lärarnas yrkeskunnande har nedvärderats när kommunerna har anställt obehöriga lärare och haft synsättet att lärarna inte har något att lära ut; i stället skulle eleverna ägna sig åt eget arbete. Det i sin tur har försämrat resultaten i skolan.

De stora reformer skolan genomgått de senaste åren syftar till att vända situationen, men vi vill inte bara vända den negativa utvecklingen i skolan. Vi vill att Sverige återigen ska vara i topp i de internationella kunskapsmätningarna. Ska vi lyckas förbättra skolan så kan inte kommunerna behålla ansvaret för skolan.

Tack vare Folkpartiet har staten tagit ett allt större ansvar för skolan, med högre lärarlöner, satsningar på fortbildning, skärpta krav på kommunerna och ökad tillsyn. Detta har varit nödvändiga och viktiga insatser. Men dubbelkommandot måste bort. Det ska vara en aktör som ska ha hela ansvaret för att eleverna når målen och lär sig så mycket som möjligt, oavsett bostadsort.

Alla elever ska få samma chans. Därför måste skolan förstatligas. En av grundpelarna i svensk skola är att alla barn oavsett bakgrund ska ha tillgång till likvärdig utbildning. Så ser dock inte verkligheten ut idag. Skillnaden mellan skolorna har sedan kommunaliseringen ökat på flera områden. Det handlar framförallt om resurser, lärartäthet och andelen behöriga lärare. Idag finns ingen likvärdig skola, och detta får givetvis återverkningar på hur väl eleverna når målen. Det är stora skillnader mellan de kommuner som satsar mest respektive minst på skolundervisningen. Skillnader i resursfördelningen beror alltså inte på elevers olika behov – utan på kommunernas prioriteringar.

För att den nedåtgående utvecklingen helt och hållet ska kunna vändas är det vår bedömning att nuvarande huvudmannaskapsmodell inte håller. Sverige behöver bygga upp ett nytt och modernt huvudmannaskap som har till syfte att göra skolan nationellt likvärdig, med hög kvalitet, elever som når sin fulla potential och en lärarkår i världsklass. Vi är övertygade om att lärare och skolläda själva klarar att tolka de nationella styrdokumentet och att det inte behövs några politiska mellanled mellan stat och skolor.

Alliansregeringens satsningar på nationella mål, utvärderingar och tillsyn var givetvis viktiga verktyg för staten för att säkra kvaliteten i hela den svenska skolan. Men en skola under nationellt ansvar garanterar i ännu större utsträckning rättigheten för alla barn att få en likvärdig och god utbildning som ger nödvändiga kunskaper.

Omfattande strukturreformer av detta slag måste föregås av gedigen analys, gediget utredningsarbete och ett genomtänkt genomförande. Därför bör det snarast tillsättas en

utredning som tar fram förslag på formerna för en modern skola med staten som huvudman där kvalitet och likvärdighet säkras genom statlig finansiering, nationella mål, utvärderingar och tillsyn.

Jan Björklund (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Christer Nylander (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)